

Llocs, fets i gent

Any Espriu 1913-2013 Salvador Espriu i Castelló és un dels autors més insignes de les lletres catalanes. La profunditat i l'alta significació de la seva obra, reconegudes per la crítica internacional, mereixen la major atenció i la màxima consideració.

L'any 2013, designat Any Espriu, és el centenari del naixement de Salvador Espriu. Aquest any literari té com a objectiu honrar la memòria de l'escriptor i difondre'n l'obra i el llegat. Curiosament, el 2013 també ha estat declarat Any Rosselló-Pòrcel. En el proper número parlarem d'aquest poeta i traductor mallorquí.

Salvador Espriu i Castelló Neix a Santa Coloma de Farners el 10 de juliol del 1913. La seva família, però, s'estableix el 1915 a Barcelona, a banda de passar algunes temporades a Arenys de Mar. Aquesta població té un significat essencial en l'univers literari de l'escriptor, el qual la mitifica amb el nom de Sinera, que és el nom d'Arenys llegit a l'inrevés. [L'escriptor i dramaturg pobler Alexandre Ballester creà, com Espriu, un univers literari entorn d'Albopàs (sa Pobla a l'inrevés), localitat de la qual va ser cronista i ambaixador extraoficial.]

El 1935 es llicencia en Dret i el 1936 ho fa en Història Antiga. La Guerra Civil espanyola li tallà la llicenciatura de Llengües Clàssiques.

Un cop acabada la guerra, treballa com a advocat en una notaria. Aleshores, amb les llibertats catalanes abolides de manera absoluta, és quan Salvador Espriu viu el que més tard es coneixerà per l'exili interior.

Esprriu, que va arribar a estar nominat al Premi Nobel de literatura en dues ocasions, és distingit amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1972) i rep la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (1980) i la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona (1982). És nomenat doctor honoris causa per les universitats de Barcelona i de Tolosa de Llenguadoc. Per la seva actitud cívica, l'any 1982 rebutja la Creu d'Alfons X el Savi.

El 22 de febrer de 1985 va morir a Barcelona i l'enterraren al cementeri d'Arenys de Mar, la seva mitificada Sinera.

L'obra Espriu publica un primer llibre en castellà amb setze anys i després sorprèn amb una prosa catalana ben elaborada, excel·lentment tramada, la de les seves primeres obres, *El doctor Rip* i *Laia*, el 1931. *Laia* tindrà després diverses versions i arribarà, fins i tot, al cinema. Era el començament d'una profunda producció literària. Més endavant, publica els llibres de narracions *Aspectes* (1934) i *Ariadna al laberint grotesc* (1935), amb una prosa situada entre la sàtira esperpèntica i el lirisme.

Tot i que es dona a conèixer com a narrador, la seva incursió tardana en la poesia no és cap obstacle per aconseguir un reconeixement ràpid, no només dins les lletres catalanes sinó també dins la literatura universal. Acabada la Guerra Civil publica els llibres de poemes *Les cançons d'Ariadna* (1949), *Les hores i Mr. Death* (1952), *El caminant i el mur* (1954) i *Final del laberint* (1955). També, amb l'obra *Primera història d'Esther* (editada el 1948 i estrenada el 1957), té un paper important en la recuperació del teatre català.

Ja en les dècades dels anys seixanta i setanta, l'obra d'Espriu, i ell mateix, es converteixen en símbol de la literatura catalana (*La pell de brau*, 1960). Durant els darrers anys de la seva vida, Espriu es dedica a corregir i revisar la seva obra, amb la finalitat de convertir-la en un corpus ben travat.

Té obra traduïda a l'alemany, a l'anglès, al castellà, a l'estonià, al bàsc, al francès, al gallec, al grec, a l'italià, al letó, al neerlandès i al portuguès.

Trencam tòpics

El català és una llengua literària amb molta tradició. Sabeu que hi ha texts escrits i literaris en català ininterrompudament des del segle XII i que, actualment, es publiquen més de 8.000 títols en aquesta llengua?

Descobriu el plaer de llegir descobrint els nostres autors. Una manera de fer-ho és organitzant un club de lectura. Llegiu un bon llibre al mateix temps que altres lectors. Visitau la biblioteca, consultau la llista de llibres més venuts, deixau que us recomanin una obra... i, finalment, proposau qualche títol. Donau suport a un dels llibres proposats o feis la vostra pròpia proposta i, si hi ha suficients lectors als quals interessa l'obra que proposau, aquesta podria esdevenir la primera lectura del club. En acabar la lectura, tots heu de parlar sobre el que us ha semblat, quins aspectes us han agradat més, quina part no heu entès, amb quin personatge us identifiqueu més o quin us ha semblat millor... Animau-vos-hi!